52837

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 06.11.2026

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

Türkiye'nin yaş sebze, meyve ve kuru gıda ihracatında son yıllarda artan kimyasal pestisit kalıntıları ve mikotoksin (aflatoksin, okratoksin) vakaları, tarımsal ticaretimizi ve uluslararası itibarımızı ağır biçimde zedelemektedir. Avrupa Komisyonu Gıda ve Yem için Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) resmi verilerine göre Türkiye, Avrupa sınır kapılarında gıda güvenliği ihlalleri ve azami kalıntı limitlerinin (MRL) çok üzerinde kimyasal madde tespiti nedeniyle en çok bildirim alan ülkeler arasında üst sıralardaki yerini korumaktadır.

Onlarca parti ürün, insan sağlığına zararlı yasaklı etken maddeler veya limit aşımı gerekçesiyle sınır kontrollerinden geri çevrilmekte ya da sınırda imha edilmektedir. İhraç kapılarından dönen yüzlerce ton kimyasal kalıntılı ürünün akıbeti kamuoyunda büyük bir kaygı yaratmakta; bu zehirli ürünlerin gümrüklerden yurda sokularak iç piyasaya arz edildiği ve vatandaşlarımıza yedirildiği yönündeki iddialar endişeleri artırmaktadır.

Öte yandan, tarımsal üretimde kimyasal pestisit kullanımını azaltacak biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklerinin yetersizliği, çiftçimizin kontrolsüz zirai ilaç kullanımına mecbur bırakılması halk sağlığını ve topraklarımızın ekolojik dengesini tehdit etmektedir.

Bu çerçevede;

1. 2025 ve 2026 yıllarında Türkiye'den ihraç edilen ve AB sınır kapılarından (RASFF bildirimleri) veya diğer ülkelerden pestisit kalıntısı ya da mikotoksin gerekçesiyle geri çevrilen toplam gıda partisi ve ürün miktarı (ton bazında) nedir?
2. İhracattan geri dönen kaç parti üründe laboratuvar analizi yapılmıştır?
3. Bu ürünlerin ne kadarı imha edilmiş, ne kadarı iç piyasaya sunulmuştur?
4. Türkiye'de iç piyasada tüketime sunulan yaş sebze ve meyvelerde yıllık kaç pestisit kalıntı denetimi gerçekleştirilmektedir? Bu denetimlerde mevzuata aykırı çıkan ürün oranı nedir ve sonuçlar neden şeffaf şekilde kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?
5. Üreticileri çevre insan dostu biyolojik/biyoteknik mücadeleye teşvik etmek amacıyla sağlanan desteklerin kapsamı ve 2026 yılı bütçesindeki toplam tutarı ne kadardır?
6. Avrupa Birliği'nde yasaklanan ancak Türkiye'de halen kullanımına izin verilen pestisit etken maddelerinin yasaklanmasına dair yürütülen bir çalışma var mıdır?